

Kaderbrief 2020 OV-bureau Groningen Drenthe

In de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 29 maart 2019 heeft het bestuur de algemene beleids- en financiële kaders besproken die in deze kaderbrief 2020 zijn vervat. Deze kaders zullen worden verwerkt in de ontwerpbegroting 2020 die het dagelijks bestuur voor 1 mei aanstaande zal toezenden aan de provinciale staten van Groningen en Drenthe en de gemeenteraad van Groningen.

In deze ontwerpbegroting 2020 zal het OV-bureau ambitielijnen meenemen als richting voor het te voeren meerjarenbeleid van het OV-bureau en deze in financiële zin vertalen voor het jaar 2020; in de begrotingen die volgen voor de jaren na 2020 is deze uiteraard bij te stellen. Vooralsnog wordt de begroting 2020 geënt op een drietal ambitielijnen, te weten;

- verbeteren van de ontsluiting van wijken en platteland, onder meer door op knooppunten (hubs) de verbinding te leggen met kleinschaliger vormen van vervoer zoals de Hubtaxi,
- toekomstvast bereikbaarheid, onder meer door goede en snelle verbindingen van en naar de steden en wellicht een systeemsprong,
- verdere verduurzaming van het OV in brede zin.

In de ontwerpbegroting 2020 zal het OV-bureau deze ambitielijnen op hoofdlijnen verder uitwerken en ze toedelen aan algemene beleidsdoelstellingen. Dit is met name ingegeven aan de ruimte die het huidige dagelijks bestuur wil meegeven aan het 'nieuwe' dagelijks bestuur om de koers voor de komende collegeperiode te vertalen naar (ambities met) het openbaar vervoer in de gemeente en beide provincies. Heel recent heeft de vorming van het nieuwe college van de gemeente Groningen plaatsgevonden, en de gemeente is op dit moment bezig met het opstellen van een OV-visie. In de beide provincies loopt momenteel het proces van formatie en collegevorming. De begroting 2020 van het OV-bureau zal eerder in procedure gebracht moeten worden dan het nieuwe collegeprogramma's gereed zijn.

Algemene beleidsinhoud

De missie van het OV-bureau Groningen Drenthe is:

Het realiseren, in stand houden en verbeteren van een toekomstvast, fijnmazig en toegankelijk mobiliteitsstelsel dat het platteland ontsluit en steden en instellingen bereikbaar houdt en dat betaalbaar is en blijft voor de reiziger en overheid.

Het OV-bureau heeft, op basis van de eerdere kaderstellingen vanuit de moederorganisaties, de volgende doelstellingen voor het openbaar (bus)vervoer geformuleerd:

- Met openbaar (bus)vervoer bijdragen aan het behouden en uitbouwen van de bereikbaarheid
- Met openbaar (bus)vervoer bijdragen aan de ontsluiting van landelijk gebied
- Voortdurende aandacht voor maatschappelijke vraagstukken met een mobiliteitscomponent
- Daar waar groeipotentie is streven naar reizigersgroei in het openbaar (bus)vervoer en daarmee samenhangende groei van de reizigersinkomsten
- Duurzamer, schoner en stiller OV

Deze doelstellingen zijn vooralsnog voor 2020 vertaald in een vijftal indicatoren met streefwaarden (zie onderstaande tabel, met de korte toelichting daaronder). Het OV-bureau streeft ernaar om per 2020 in de bestuurs- en tussentijdse rapportages per indicator te gaan verantwoorden naar een onderverdeling in Qlink/Qliner, Basisnet en Aanvullend net. Tevens zal in 2019/2020 onderzocht worden of onderstaande indicatoren nog steeds de juiste zijn, of dat er op onderdelen nieuwe indicatoren gesteld zullen gaan worden.

Indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Reizigerskilometers	+7,3% t.o.v. 2016 -0,9% t.o.v. 2017*	+3,0% t.o.v. 2017	+4,0% t.o.v. 2018**
Klanttevredenheid	7,6 (HOV 7,8)	7,5 (HOV 7,8)	7,5***
Gebiedsdekkendheid	100% (7-24)	100% (7-24)	100% (7-24)
CO2-uitstoot gr/rkm	8,1% daling t.o.v. 2016 0,8% stijging t.o.v. 2017 (113 g/rkm)	8,0% daling t.o.v. 2017 (103 g/rkm)	90% daling t.o.v. 2018 (11,5 g/rkm)
Kostendekkendheid	49,3%	52%	50%

* niet gecorrigeerd voor stakingsdagen, met correctie voor stakingsdagen +1,0%

** 4% t.o.v. de gecorrigeerde reizigerskilometers in 2018, als ware er geen stakingsdagen

*** separaat cijfer voor HOV vervalt omdat er geen losse HOV-concessie meer is vanaf 15 december 2019. Het OV-bureau streeft naar een nieuwe onderverdeling: Hoogwaardig openbaar vervoer (Qliner en Q-link), basisnet en aanvullend net.

Onder reizigersgroei wordt in dit verband de procentuele groei van de aantallen reizigerskilometers verstaan. Als referentiepunt voor de begroting 2020 is het jaar 2018 genomen; de indicator in de begroting meet de groei ten opzichte van het laatst verantwoorde jaar met de jaarrekening. Voor de langere termijn (2030) zal in de komende jaren nagegaan moeten worden of een doorgaande groei-ambitie reëel is. Dit hangt af van ontwikkelingen binnen het busvervoer (aanbod, kwaliteit, prijs, etc.) maar ook van ontwikkelingen buiten het busvervoer (doorstroming op de weg, plaats bus in verkeersnetwerk, ontwikkeling alternatieve vormen van vervoer en zelfrijdend vervoer, nieuwe spoorverbindingen, etc.).

Bij de klanttevredenheid gaat het om de rapportcijfers, zoals die blijken uit het jaarlijkse landelijke klanttevredenheidsonderzoek. Reizigersgroei en klanttevredenheid zijn het resultaat van een complex samenspel van vervoerders, reizigers, bestuurlijke partners en OV-bureau. Milieuaspecten en financiële middelen zijn daarbij randvoorwaardelijk. Wij handhaven de streefwaarden voor de klanttevredenheid op een gemiddeld rapportcijfer 7,5 voor al het openbaar busvervoer samen.

Een gebiedsdekkend collectief vervoeraanbod is in Groningen en Drenthe aanwezig, dat zal in 2020 ook het geval zijn. Vanaf 2017 levert het geheel van OV en Publiek Vervoer samen een gebiedsdekkend geheel van collectief vervoer op, tussen 7:00 uur en 24:00 uur.

Voor wat betreft de CO2-uitstoot per kilometer heeft het OV-bureau als meerjarendoelstelling meegekregeen binnen de huidige GD-concessie een jaarlijkse afname van 2% te realiseren. Met de gunning van de nieuwe concessie is in één keer een zeer grote stap gemaakt. Voor de langere termijn (2030 en verder) is de opgave (vastgelegd in landelijke afspraken) om de CO2-uitstoot terug te brengen naar nul door na 2025 alleen maar nieuwe bussen te laten instromen die zero-emissie zijn. Echter, bij aanvang van de nieuwe concessie, zal door de instroom van de nieuwe (zero-emissie) bussen de CO2-uitstoot in 2020 direct met 90% worden gereduceerd (naar 11,5 g/rkm). Hiermee wordt door het OV-bureau Groningen-Drenthe de landelijke doelstelling 5 jaar eerder dan afgesproken nagenoeg al gehaald.

De kostendekkendheid van het OV (bus) was in 2018 49,3%. Dat wil zeggen dat 49,3% van de uitgaven aan OV in 2018 werd gefinancierd uit reizigersinkomsten. In de begroting 2019 is voor 2019 als doel gekozen voor een kostendekkingsgraad van 52%. Ook voor 2020 streven we naar een zo gunstig mogelijke dekkingsgraad. In de begroting van 2019 was voor 2020 als doorkijk een kostendekkingsgraad van 52% opgenomen. Het OV-bureau vindt een kostendekkingsgraad van 50% reëler voor 2020. Veruit de belangrijkste reden hiervoor is dat de SOV-bijdrage met 2,3 mln daalt ten gevolge van nieuwe verdeelsleutels en gewijzigd boeteregime. Verder zal er met ingang van de nieuwe concessie door de vervoerder/Qbuzz 'cashless' gereden worden (in navolging van de landelijke vervoerdersafpraak i.v.m. veiligheid). De contante verkoop verdwijnt daarmee van de bus en de verwachting is dat veel reizigers die nu nog met contact geld betalen overstappen op de OV-chipkaart (conform ons beleid). Betaling via

OV-chipkaart kent een gunstiger tarief voor de reiziger. Dit is positief voor de reiziger, echter drukt het de kostendekkingsgraad van het OV-bureau. Voor de langere termijn (2020 - 2030) streeft het OV-bureau ernaar om de kostendekkendheid te verhogen, onder meer door meer gebruik van de bus en daarmee hogere reizigersopbrengsten.

Algemeen financieel kader

Financieel samengevat zal de begroting voor 2020 er als volgt uit (zie onderstaande tabel). De begroting is opgesteld conform de principes van conservatief begroten. Voor het begrotingsjaar wordt de indexering van de lasten van de concessies (LBI) op 3,5% gesteld.

Bedragen x €

Programma	Primaire begroting		
	Baten	Lasten	Saldo
Collectief personenvervoer			
Ontwikkeling	-	1.510.000	-1.510.000
Marktwerking	-	250.000	-250.000
Communicatie	-	700.000	-700.000
Beheer	58.304.000	115.598.000	-57.294.000
Bedrijfsvoering	812.000	1.675.000	-863.000
Financiering	62.027.000	-	62.027.000
Subtotaal programma's	121.143.000	119.733.000	1.410.000
Overhead	144.000	1.385.000	-1.241.000
Onvoorzien	-	-	-
VPB	-	-	-
Resultaat voor mutatie reserves	121.287.000	121.118.000	169.000
Onttrekking aan reserves	3.498.000	-	3.498.000
Toevoeging aan reserves	-	2.500.000	-2.500.000
Verwacht resultaat	124.785.000	123.618.000	1.167.000

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt na vaststelling van de jaarrekening 2018 en de bestemming van het resultaat een saldo van € 13,57 miljoen. Hiermee is de weerstandscapaciteit ruim hoger dan de ondergrens van € 4,75 miljoen. Het verwachte verloop van het weerstandsvermogen over de jaren 2019 tot en met 2023 is, na bestemming van het resultaat:

Bedragen in €

Jaar	Weerstandsvermogen
2019	10.030.000
2020	8.696.000
2021	8.315.000
2022	7.356.000
2023	6.598.000

Het perspectief voor de jaren 2020 tot en met 2023 laat een dalende weerstandscapaciteit zien door de verwachte negatieve exploitatiesaldi. Op basis van de prognoseberekening blijft de weerstandscapaciteit voor 2023 wel boven de ondergrens van € 4,75 miljoen. Ten aanzien van de daling moet worden aangetekend, dat het beeld sterk wordt beïnvloed doordat de bijdrage-index van de partners momenteel onder de 1% is en daarmee substantieel lager ligt dan de huidige LBI-index

(kostenindex) van de 3% voor 2019 (en stelpost van 3,5% voor de jaren erna). Aangezien de bijdrage-index van de partners aan het OV-bureau is gebaseerd op een gemiddelde index van de afgelopen 5 jaar (en deze index was de afgelopen jaren zeer laag) duurt het even voordat de partnerbijdrage-index is 'bijgetrokken' naar het niveau van de kostenindex gebruikt voor het berekenen van de toekomstige lasten.

Vervolg

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet de Ontwerpbegroting acht weken voor vaststelling worden aangeboden aan uw Staten. Gekozen is om nu in plaats van de ontwerpbegroting 2020 een kaderbrief met de algemene financiële en beleidshoofdpijnen, gelijktijdig met de Jaarstukken 2018 naar u te sturen. Voor 1 mei zult u de ontwerpbegroting toegezonden krijgen waarop u een zienswijze kunt te vormen.

Vervolgens zal ontwerpbegroting voor 31 juli aanstaande door het AB van het OV-bureau worden vastgesteld. De vergadering staat gepland voor 4 juli 2018 (reservedatum 8 juli 2018). Wij verzoeken u uw eventuele zienswijze mondeling of schriftelijk in te brengen voor de vergadering van het DB van het OV-bureau op 29 juni 2019.

